Novosti, 13.11.2015, str. 28, A3

Evidencijski broj / Article ID: 16168292
Vrsta novine / Frequency: Tjedna
Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
Rubrika / Section:

Premijera *Hinkemanna* u ZKM-u

Tollerov 'Hinkemann' u režiji Igora Vuka Torbice

PIŠE Bojan Munjin

Tragedija jednog društva

Predstava govori o duhovnoj impotenciji modernog vremena

ŽIVIMO u vremenu vesele propasti i duhovne kastriranosti, nespremni da nešto učinimo pred sadašnjošću koja se narogušila i sprema nam se baciti u lice. To bi otprilike bila ideja predstave 'Hinkemann' u Zagrebačkom kazalištu mladih, prema komadu ERNSTA TOLLERA i u režiji IGORA VUKA TORBICE. Tollerova drama o čovjeku kojemu je u Prvom svjetskom ratu granata raznijela genitalije i koja je predstavljala intelektualni odgovor njemačkoj obezglavljenosti između dva velika rata, bila je poticaj redatelju Torbici da uperi prst u isto takvo neurotično današnje vrijeme bez cilja i smisla, u kojemu sve više ratova plamti na sve strane. Umjetnički kredo mladog redatelja kako je 'važno pokušati iščitati ideju pisca i tražiti kako bi se ona najbolje izrazila u današnjem vremenu' pokazao se krajnje dragocjenim: glavni junak drame, Eugen Hinkemann, 'čovjek bez penisa koji vidi bolje od drugih', postao je u ovakvom čitanju simbol današnje generacije bez ideala, koja jede kiselo grožđe onih starijih i sebe ne vidi kao kreatora novog doba, nego kao bjegunca iz ovog sadašnjeg. Zato je priča o glavnom junaku kojeg žena vara jer s njim ne može ostvariti potpuni bračni život i koji da bi preživio mora raditi u cirkusu i zubima otkidati glave miševima i štakorima, postala tužna saga o današnjem vremenu spektakularne zabave, u kojemu je rad izgubio svako dostojanstvo, a međuljudski su odnosi lišeni topline i solidarnosti.

Kako bi pokazao taj duh 'vesele kataklizme' redatelj scensku radnju prekida sladunjavim američkim šlagerima i zbornim pjevanjem, naročito apostrofirajući one dijelove Tollerovog teksta koji s ironijom i cinizmom govore o vremenu depresije u predvečerje nacizma. Za predstavu s tako važnim poantama redatelju su bili potrebni i izuzetni glumci: u prvom redu to je OZREN GRABARIĆ koji se, u nekoj formi ceremonijalmajstora (upravnika cirkusa), pojavljuje kao današnji Lucifer koji nam objavljuje kako je sve izgubljeno, pa se i nemamo za što boriti. Ulogu nesretnog Hinkemanna tumači RAKAN RUSHAIDAT, koji je uložio sav raskošni talent i energiju koju ima, no Hinkemann u ZKM-ovoj predstavi nije tek tragična figura pojedinca: današnji Hinkemann može biti svatko od nas čiji je život zdrave osobe prekinut idiotizmom ovoga vremena. Ostali članovi ansambla – MIA BIONDIĆ, DORIS ŠARIĆ KUKULJICA, FRANO MAŠKOVIĆ, DADO ĆOSIĆ, PETAR LEVENTIĆ, MILIVOJ BEADER, JASMIN TELALOVIĆ, NADA PERIŠIĆ, MARICA VIDUŠIĆ VRDOLJAK, MILICA MANOJLOVIĆ i VEDRAN ŽIVOLIĆ – u kreativnoj dinamici skupne igre izvrsno slikaju pejzaž današnjih, tzv. običnih ljudi, potonulih u jeftino životarenje bez ponosa. Treba još spomenuti i dramaturginju KATARINU PEJOVIĆ koja je svakako pridonijela novom čitanju Tollerovog teksta, što se dobro vidi iz toga što u programskoj knjižici ona kaže: 'Tražimo riječi kojima se danas, *sada* i *ovdje*, može reanimirati tromost srca. Jer, da parafraziram KAFKU, kazalište mora biti sjekira za smrznuto more u nama. Ne treba pristati ni na što manje od toga. Vremena za poluistine nema.'

Pisac Ernst Toller uvijek je uznemiravao duhove, a njegove drame zabranjivane su čak i u novije vrijeme. Iz Njemačke su ga prognali nacisti, a život u gotovo potpunoj anonimnosti završio je samoubojstvom dva mjeseca prije početka Drugog svjetskog rata. Jedina primjedba ovoj predstavi je da je dvadesetak minuta duža no što bi trebala biti, ali to ne remeti zaključnu ocjenu: pred nama je izvedba velike glumačke i autorske energije, kao i krupnog volumena punog značenja, koja na primjeru tragedije društva i pojedinca nakon jednog svjetskog rata želi govoriti o ovom vremenu, koje se nalazi pred opasnošću nove katastrofe. ■

Presscut d.o.o. -- Domagojeva 2, 10000 Zagreb, Croatia -- tel.: +385 1 4550 385, fax.: +385 1 4550 407 -- www.presscut.hr -- helpdesk@presscut.hr